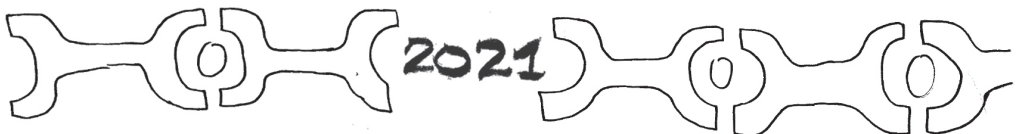

izložba :

ULOGA UMETNOSTI
U
DRUŠTVENIM BORBAMA

Nemamo iste
kapacitete,
a ni iste uslove.
Jedino što znam je
da imamo iste
snove.

NISAM NA BEVERLY
HILLSU

a nije ni Duvanista
Ghetto

BEVERLY HILLS

ETO, IDEM DAJE DA
IZABEREM, DA PRIPADAM,
DA STVARAM

IONAKO NAM JE
SVIMA ISTA BEMLA,
ISTI NAM JE
SANDUK.

ADLA VEJSILOVIC

Au, što je škola zgodna!

Radionice su za mene oduvek predstavljale sazajnu avanturu posle koje nikad više ne gledam isto na svet oko sebe. Bez obzira na temu i sam rezultat svaka od njih je mome iskustvu darovala odgovore na više tema: prijateljstvo, konflikt, razmena veština. Posle svake osećam da sam porasla koji santimetar u odnosu na prethodni dan. Neka iskustva su mi momentalno od pomoći, na neka čekam godinama da mi postanu razumljiva i upotrebljiva.

Pošto ovaj uvod pišem sama bez pomoći polaznika škole želim da verujem da ova gore pomenuta iskustva delim sva svim polaznicima.

Slika jeste univerzalno sredstvo komunikacije u savremenosti. Ona sada prožima i sve druge oblike komunikacije. Poput neke reke vizuelna komunikacija se izlila i poplavila svet oko sebe.

U ovoj radionici pokušali smo da ovu bujicu slika, ikona i znakova nateramo da se vrati svome izvoru. Pokušali smo da polja naših sukoba (vera, nacija, klasa i obrazovanje...) te singularnost svakog iskustva rata i nemaštine opcrtamo slikom.

Te opcrtane konture tvore više pitanja našeg istraživanja:

Zašto se moje obrazovanje ne priznaje u Srbiji?

Zašto nemamo svi jednake pristupe školama?

Zašto posle fakulteta idemo ponovo u srednju školu, samo da bi imali veću šansu da dobijemo posao?

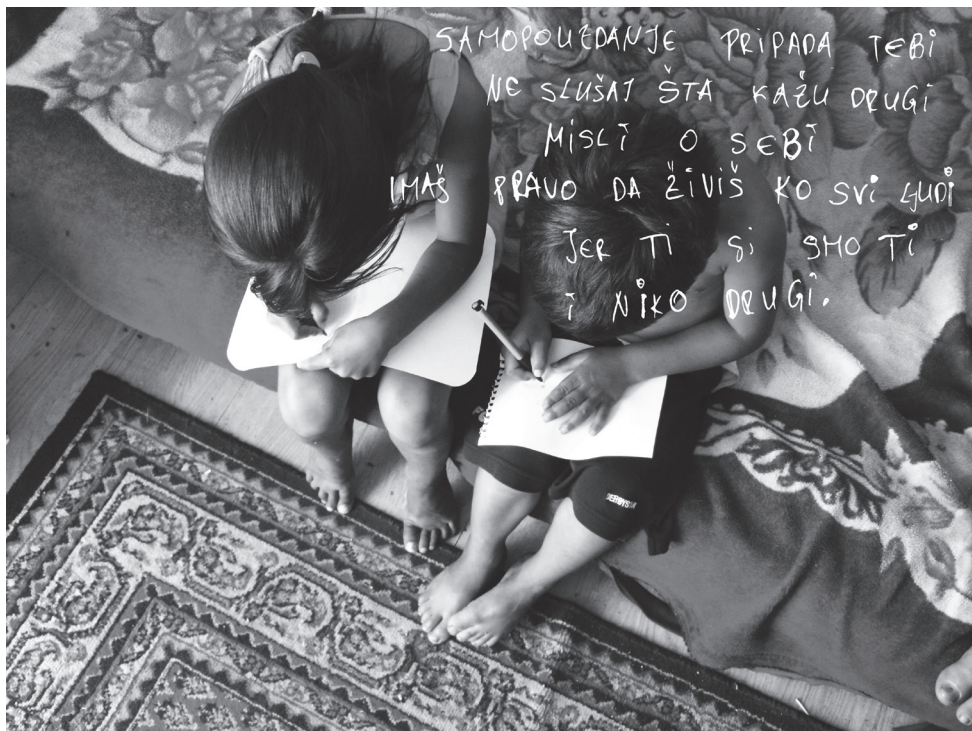
Zašto i danas siromaštvo onemogućava sticanje znanja i obrazovanja?

Pred vama se nalazi rezultat tog našeg zajedničkog istraživanja.

To istraživanje je meni pomoglo da shvatim da su sukobi i ratovi trenuci u dugoj istoriji suživota i prijateljstva.

Tako smo kroz radionicu pokazali domaći pejzaž iz ugla novih generacija.

To je slika zemlje gde se govori više jezika, gde učenici prevode i pomažu jedni drugima, poštovanja različitih religija i razgovora o kulturi ali i mesto zajedničke savremenosti i ljudske budućnosti.

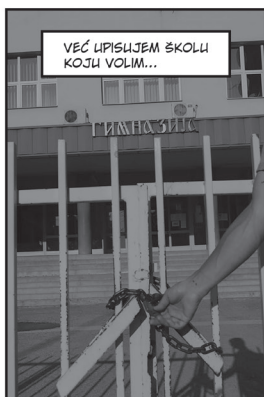

ISPRED GIMNAZIJE
STOJIM SAM,

RODITELJIMA NISAM SMEO REĆI
DA NA ZANAT NEĆU,

VEĆ LIPISUJEM ŠKOLI
KOJU VOLIM...

I DA LIČNIM IZBOROM,
MAKAR ON I POGREŠAN BIO,

ŽELIM DA PRONADEM
SVOJU SREĆU.

VLADIMIR JOIĆ

Tehnička podrška:
Marko Serafimović

Supervizija:
Marko Stojanović

Komentari učesnika:

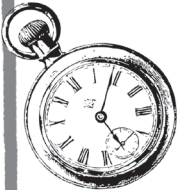
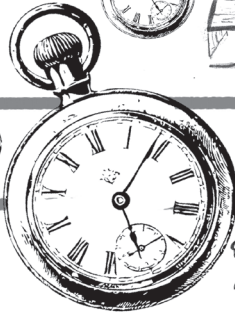
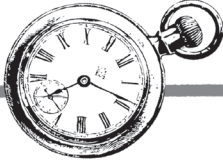
Radionica "Uloga umetnosti u društvenim borbama" bila je sjajna prilika da se u kratkom vremenskom periodu upoznamo sa raznim aspektima društveno angažovane umetnosti, istorijskim, etičkim, estetskim, a sve to u multietničkom i multikulturnom okruženju, imajući u vidu šarenolikost učesnika. Prvi put u životu sam pisala poeziju i uprkos blagoj anksioznosti zbog kratkog vremena za pisanje, osećala sam se dobro u tome. Hvala Proti Škartu i našoj mentorki Darinki Pop-Mitić na tome! Aktiviranje kreativnosti kroz praktične zadatke koje smo dobili donelo je posebnu vrstu energije i dodatno povezivanje učesnika. Kvalitet svake radionice u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji ogleda se u poštovanju individualnosti učesnika i stvaranju atmosfere egalitarnosti, kao i u dobrom odabiru predavača.

SNEŽANA ĐENIĆ

Siromah bogatog
prepozna.

Vidi onog tamo
što spava na klupi!

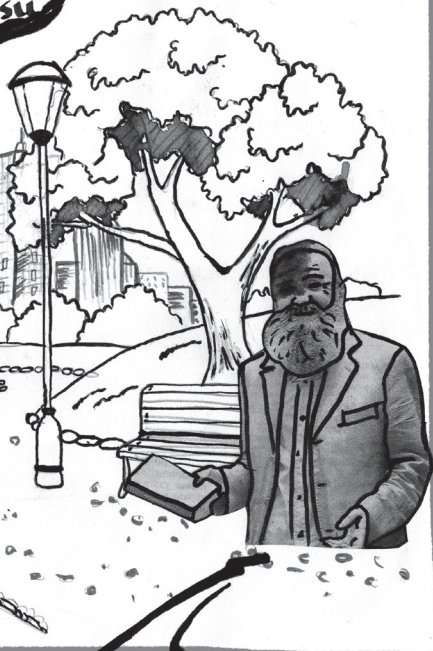

Taj, taj je mogarac
glupi, započeo svašta,
završio ništa. Sad su
mu jelovnik
gradska
đubrišta.

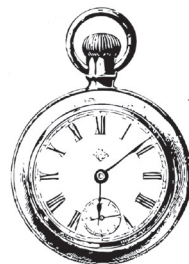

Taj, taj je
neradnik pravi,
od malih nogu se znalo
da će na ulici
da zaglavi.

Taj, taj je i porodicu
zakopao, onog trena
kada je kao čovek
propao.

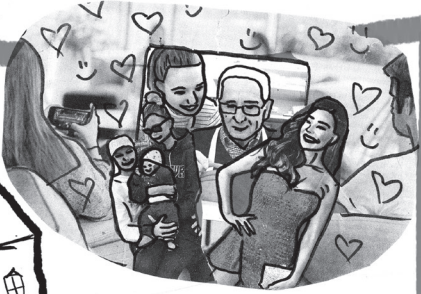
Profesor postao prosjak.
Živote, bez morala,
šta sam ti skrivio?

Svake školske godine
priča ista, da li će mi
od fonda časova
ostati išta?

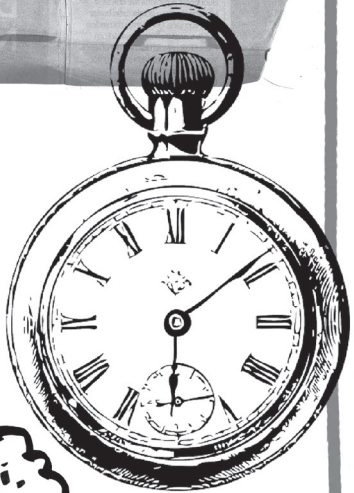
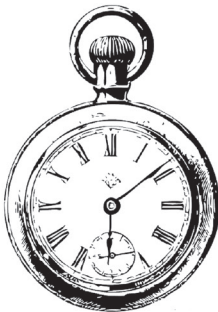
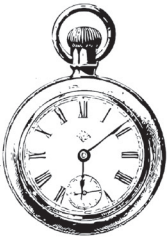

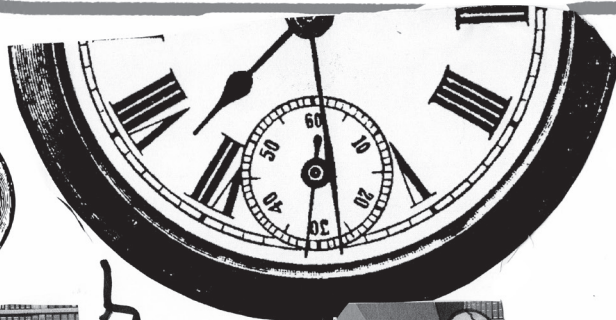
Vraćam se kući
koju nemam.

Topli zagrljaji
meki kreveti
i glava
prepuna snova.

Mračni sati,
teške noge i
glava koja ne spava.

Ovo je Srbija
Ovo je
realnost
Tužna je
sudbina naša
Život nam
određuje
politička
pripadnost.

DŽELILA BIBEROVIĆ

ELMA ALIVODIĆ

ILMA HAVACANIN

JANA RADOVIĆ

MAJA VELIČKOVIĆ

SNEŽANA ĐENIĆ

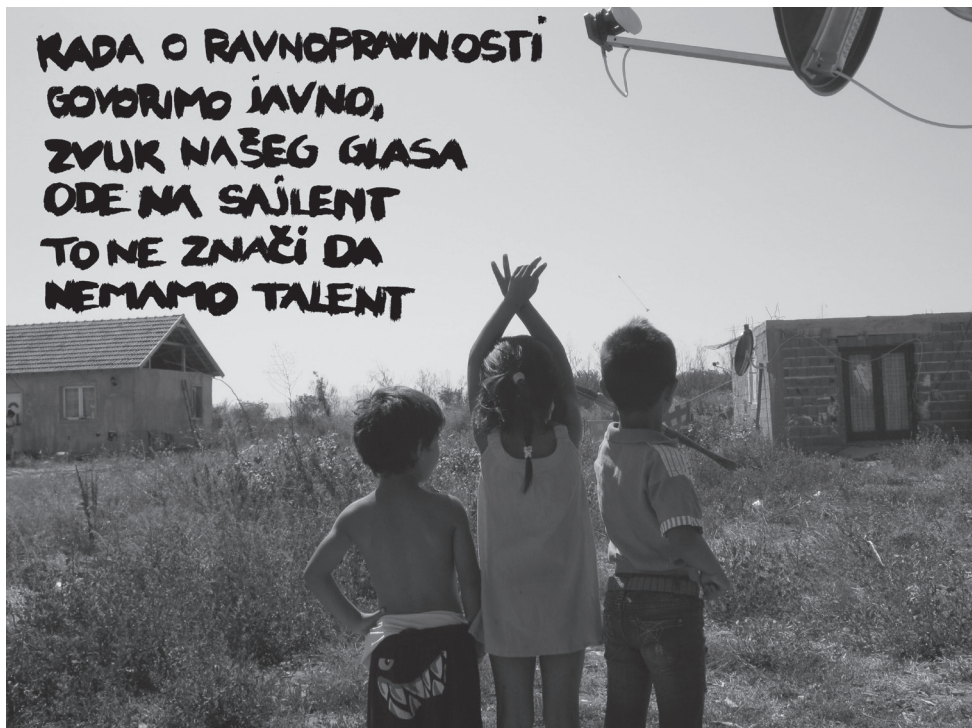
autorke stripa i teksta

Komentari učesnika: RINOR ALIU

Rinor Aliu

Ovo je bila jedna od radionica koje najviše izdvajam među obukama koje sam pohađao. U trenutku kad je počela osećao sam se pomalo izostavljenim zbog jezika, ali su učesnici i ceo tim razumeli da imam problema s jezikom, te su omogućili da govorim na svom maternjem jeziku, albanskom, dok je moj kolega pored mene prevodio na srpski. Osećao sam se jako sigurnim kad mi se ukazala ova prilika i bio sam jasan u mislima da se izrazim o onome što smo slušali, a zatim da prokomentarišem svaku temu kojom smo se bavili, posebno o problemima koji nas prate u okruženju u kojem živimo. Fokusiranje na teme, rasprave i mišljenja izraženih tokom predavanja mentora je bilo savršeno i naučili smo mnoge stvari o kojima sam površno čuo, ali koje su tokom predavanja bile detaljno predstavljene. Posebnost ovog treninga bio je odabir ljudi različite dobi, i to je bio pravi pogodak. Sa njega mi se urezala jedna izreka: "Živimo samo jednom, ako to učinimo ispravno jednom, dovoljno je..."

Ja, kofer i torba. Sama.
 Gledam oko sebe, stiskam
 čvrsto stvari.
 Nikad se ne zna, hoće li
 neki migrant u trenutku
 da se iskvari?
 Idem brzo do hotela,
 ne znam.

Niste mi od koristi, niste, niste, marš na sneg, na kišu, med' vrapce, med' gliste!

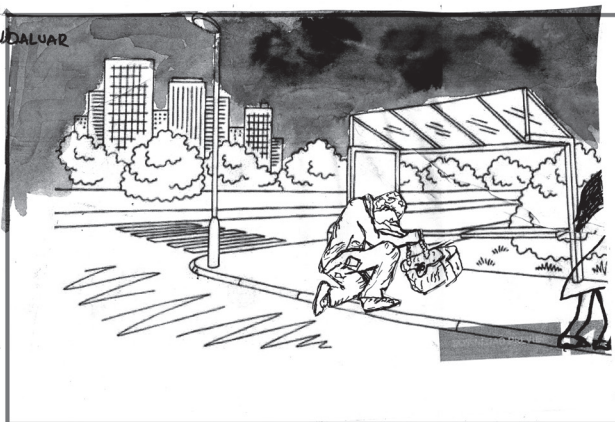
VISAR LIMANI EDRITA ALISHANI RINOR ALIU

TË PREJTAT QË MË TAKOJN
POR NJËKOHËSISHT MË JANË NDEALUAR

- Dua të jemë i lirë
- Të jetoj si të dua
- Të veproj si më vjenë
- Sepse atë dua
- Unë të dua, ty
- Ashtu si të je
- Pa të paragjykuar
- Scribi po ti
- Pse nuk më do MUA

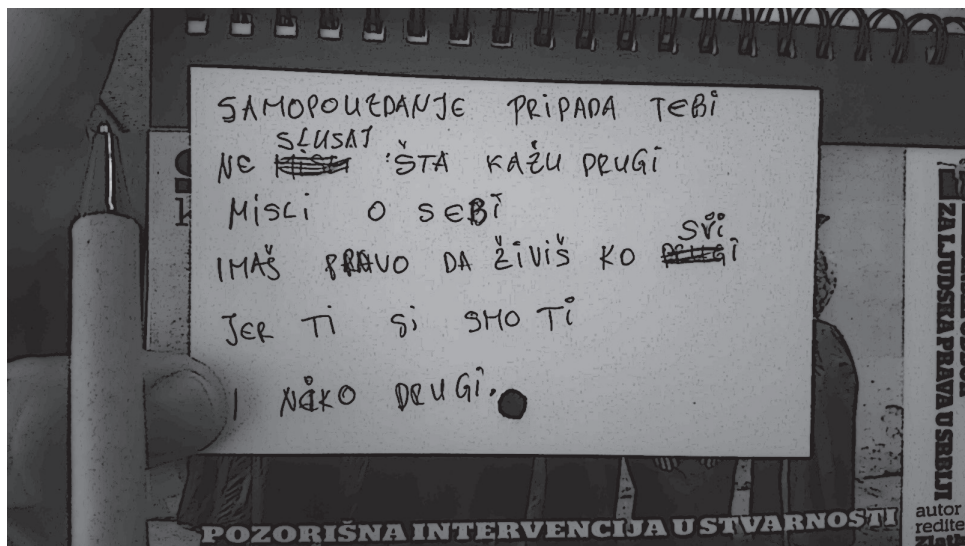
**PRANA KOJA ZASLUŽUJEN
STO SU MI ZABRANJENA**

- želim slobodë.
- Da živim kako ja želim.
- Da radim šta ja želim.
- Zato što to volim/želim.

Komentari učesnika: **VLADIMIR JOIĆ**

Učešće na radionicama "Uloga umetnosti u društvenim borbama" omogućilo mi je da kroz umetničku formu u potpunosti izrazim neke segmente mog dosadašnjeg iskustva iz društvenog i mirovnog aktivizma. Zahvaljujući voditeljima radionica, koji su obezbedili sigurnu zonu, omogućeno je svim učesnicima da rasterećeno iznesu svoje stavove i kreativne ideje. Nakon završetka radionice, uz svesrdnu pomoć mentorke i adekvatne savete, pružena nam je mogućnost da po sopstvenom nahođenju realizujemo ponuđene ideje i pretočimo ih u mala umetnička dela.

Helsinški odbor za
ljudska prava u Srbiji

Izložba radova učesnika radionice „Uloga umetnosti u društvenim borbama“ deo je projekta „Da nam raznolikost bude realnost: do inkluzivnog društva kroz obrazovanje i kulturu“ koji sprovodi Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji.

**#EY
ZA TEBE**

Priprema i postavljanje izložbe finansirane su sredstvima Evropske unije. Za njenu sadržinu isključivo je odgovoran Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, i ta sadržina nužno ne izražava stavove Evropske unije.